

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 21. 2. 1957, sp. zn. 1 Tz 7/57

Číslo: 29/1957

Právní věta:

Při rozhodování o tom, zda je někdo v určité funkci veřejným činitelem, nutno vycházet z toho, zda jeho pracovní náplň je obstaráváním veřejných věcí ve smyslu návěty § 75 odst. 10 tr. zák. K posouzení, zda je o obstarávání veřejných věcí, je pak vodítkem i demonstrativní výpočet funkcí uvedených v § 75 odst. 10 tr. zák., při čemž je nutno vycházet z příslušných předpisů, které určité funkce upravují a určují náplň jejich práce.

Účetního JZD nelze považovat za veřejného činitele.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 21.02.1957

Spisová značka: 1 Tz 7/57

Číslo rozhodnutí: 29

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Družstvo jednotné zemědělské, Veřejný činitel

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Lidový soud v Gottwaldově uznal obviněného mimo jiné vinným trestným činem rozkrádání majetku lidových družstev podle § 245 odst. 1 písm. b), odst. 4 tr. zák. a porušení povinnosti veřejného činitele podle § 175 odst. 1 písm. b) tr. zák. Trestného činu rozkrádání majetku lidových družstev [§ 245 odst. 1 písm. b), odst. 4 tr. zák.] se obviněný podle odůvodnění rozsudku dopustil tím, že jako účetní JZD vybral postupně z konta JZD částku 37.314 Kčs, kterou použil na stavbu svého rodinného domku, kromě toho za další částky si vybral lihové nápoje. Trestný čin porušení povinnosti veřejného činitele [§ 175 odst. 1 písm. b) tr. zák.] spatřoval lidový soud v tom, že obviněný ve své funkci účetního JZD objednal na účet družstva stavební materiál pro sebe a jiné soukromníky.

Krajský soud v Uherském Hradišti zamítl odvolání, jež podal pouze obviněný.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou nejvyššího soudu zrušil rozsudek lidového i krajského soudu a lidovému soudu uložil, aby ve věci znovu jednal a rozhodl.

Odůvodnění:

Předseda nejvyššího soudu ve stížnosti pro porušení zákona uvedl, že soudy nesprávně posuzovaly obviněného ve funkci účetního JZD jako veřejného činitele a dále, že rozhodly na neúplném skutkovém základě, čímž porušily zákon jednak v § 245 odst. 4 tr. zák., jednak v § 175 odst. 1 písm. b) tr. zák. a konečně i v § 2 odst. 3 tr. ř. z roku 1950.

Stížnost pro porušení zákona je důvodná.

Zásadního pochybení se soudy dopustily tím, že obviněného ve funkci účetního JZD pokládaly za veřejného činitele podle § 75 odst. 10 tr. zák.

Při rozhodování o tom, zda je někdo v určité funkci veřejným činitelem, nutno vycházet z toho, zda jeho pracovní náplň je obstaráváním veřejných věcí ve smyslu návěty § 75 odst. 10 tr. zák. K posouzení, zda jde o obstarávání veřejných věcí, je pak vodítkem i demonstrativní výpočet funkcí uvedených v § 75 odst. 10 tr. zák. Při tom je nutno vycházet z norem, které určité funkce upravují a které určují náplň jejich práce.

Účetního JZD nelze považovat za veřejného činitele. Z povahy povinností a oprávnění účetního JZD podle vyhlášky min. zemědělství č. 185/1953 Ú.l., kterou se na základě § 9 odst. 3 zák. č. 54/1952 Sb. upravuje organizace účetní služby pro jednotná zemědělská družstva, vyplývá, že účetní JZD dává především pokyny ve věcech finanční evidence, při čemž svou funkci vykonává v rámci JZD pod vedením a kontrolou vedoucích a řídících orgánů družstva (předsedy a představenstva). V ustanovení § 7 cit. vyhlášky pod písm. a) až o) jsou uvedena jednotlivá práva a povinnosti účetního, která rovněž nenásvědčují závěru, že by účetní JZD obstarával veřejné věci. Ani ze vzorových stanov JZD nelze usuzovat na to, že by účetní JZD byl veřejným činitelem (čl. 25 stanov). Účetní JZD vede účetnictví a předepsané účetní knihy, z nichž sestavuje celoroční uzávěrku, kterou pak schvaluje členská schůze. Ve své funkci je podřízen předsedovi a představenstvu JZD (§ 1 odst. Těm druhá věta cit. vyhl.), nemá samostatnou rozhodovací moc o použití finančních prostředků JZD, o výplatě záloh a použití fondů. Z povahy povinností účetního je patrné, že účetní vykonává v podstatě administrativní práce a – jsa ve své práci podřízen předsedovi a představenstvu družstva – je bez samostatné rozhodovací pravomoci. Nejde tedy u něho o obstarávání veřejných věcí.

V důsledku nesprávného posouzení obviněného ve funkci účetního JZD jako veřejného činitele, nesprávně soudy kvalifikovaly jeho jednání jako trestné činy podle § 175 odst. 1 písm. b) a § 245 odst. 1 písm. b), odst. 4 tr. zák., čímž krajský soud, který mohl toto pochybení napravit, porušil zákon v těchto ustanoveních.

(V dalším nejvyšší soud odůvodnil, v čem zůstalo skutkové zjištění u nižších soudů neúplným, takže tím byl porušen zákon v ustanovení § 2 odst. 3 tr. ř. z r. 1950.)